

Anestesiahoitajan osaamisvaatimukset

Suomen Anestesiahoitajat ry:n hallitus on laatinut anestesiahoitajan osaamisvaatimukset IFNA:n (*International Federation of Nurse Anesthetists*) anestesiahoitajan osaamiskriteereiden pohjalta. Osaamisvaatimukset on määritelty anestesiahoitajan ammatti-identiteetin kehittymisen tueksi. Kriteerit ovat haluttu määrittää myös, jotta käytännön tarpeet tulisi huomioiduksi anestesiahoitajien koulutuksessa.

Anestesiahoitaja toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä, hoitotyön edustajana, oman siihen tarvittavat vuorovaikutustaidot. Anestesiahoitaja näkee ihmisen ruumiillisena, henkisenä ja sielullisena ykseytenä ja hänen ihmiskuvansa on ihmisarvoa kunnioittava. Anestesiahoitaja huolehtii koko perioperatiivisen hoitajakson aikana potilaan hyvinvoinnista, jotta hän tuntisi olonsa turvalliseksi ja tasa-arvoiseksi.

1. Anestesiahoitaja haastattelee itse tai osallistuu anestesiaa edeltävään haastatteluun potilaan kokonaistilanteen kartoittamiseksi.

Preoperatiivisen haastattelun tarkoituksena on selvittää, ennakoida ja minimoida potilaan anestesiaan ja leikkaukseen liittyvät riskit. Anestesiahoitaja haastattelee potilasta selvittääkseen mahdolliset perussairaudet, lääkeaineyliherkkyydet, potilaan henkisen tilan ja muut anestesiaan ja toimenpiteeseen vaikuttavat tekijät. Anestesiahoitaja ohjaa ja tukee potilasta hänen yksilöllisten tarpeittensa mukaisesti koko perioperatiivisen hoitajakson aikana.

2. Anestesiahoitaja arvioi ja kerää tietoja potilasasiakirjoista ja ymmärtää niiden merkityksen anestesiahoitossa.

Anestesiahoitaja tutustuu ennalta potilaaseen, hänen taustatietoihin ja terveydentilaan myös potilaskertomuksen avulla. Anestesiahoitaja kerää tiedot kliinisistä tutkimuksista ja laboratoriovastauksista, joilla voi olla merkitystä anestesian kannalta.

3. Anestesiahoitaja laatii potilaan anestesiahoitosuunnitelman yhteistyössä anestesiälääkärin kanssa.

Potilaan taustatietojen, toivomusten, kliinisen tutkimuksen ja laboratoriotulosten perusteella tehdään potilaalle hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelman lähtökohtana ovat potilaan yksilölliset tarpeet ja toiveet. Hoitosuunnitelma kattaa koko perioperatiivisen hoitajakson. Hoitosuunnitelmaa arvioidaan hoitajakson aikana ja tarvittaessa laaditaan uusi hoitosuunnitelma. Potilaalle valitaan esilääkitys, anestesian aikana käytettävät lääkkeet sekä anestesiaamuoto, turvallisen anestesian ja toimenpiteen suorittamiseksi.

4. Anestesiahoitaja arvioi saamaansa tietoa ja ymmärtää sen merkityksen anestesiahoitossa. Hän osaa käyttää tietoa mielekkäästi hyväksi anestesia valmistautumisessa.

Potilaan hoitosuunnitelman perusteella anestesiahoitaja asettaa potilaalle seurantalaitteet ja valmistelee tarvittavat anestesia-aineet. Anestesiahoitaja osaa itsenäisesti ennakoita anestesian aikana tapahtuvia muutoksia ja toimia tilanteen mukaisesti, jotta potilaan turvallisuus ei vaarannu.

5. Anestesiahoitajalla on tarvittavat tiedot lääkkeistä, niiden antotavoista ja yhteisvaikutuksista. Hän osaa toteuttaa nestehoitoa ja verivalmisteiden käyttöä hoitosuunnitelman puitteissa huomioiden sairaalan käytännöt laskimonsisäisen lääkityksen- ja verensiirtolupamenettelyissä. Hän hallitsee lääke- ja nestehoidon aseptiikan.

Anestesiahoitaja tuntee anestesia-lääkkeiden käyttöaiheet, vaikutusmekanismit, haitta- ja sivuvaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden lääkkeiden kanssa. Hän perehtyy lisäksi muihin oman yksikkönsä erityispiirteiden mukaisiin lääkkeisiin. Hän tuntee ja hallitsee anestesiassa käytettävät muut lääkkeet, potilaan perussairauksien hoitoon käytettävät lääkkeet ja osaa tarvittaessa hakea lisätietoa lääkkeistä, joita ei tunne.

Anestesiahoitaja omaa luvan ja valmiudet suonensisäisten ja epiduraalisten lääkkeiden antoa varten ja kykenee avaamaan suoni yhteyden. Anestesiahoitaja tuntee ja hallitsee erilaiset lääkkeiden antoreitit ja annostelulaitteet.

Hän tunnistaa mahdolliset hätätilanteet perioperatiivisen hoidon eri vaiheissa ja tuntee niiden hoitoon käytettävät lääkkeet ja annostelun. Anestesiahoitaja jakaa tietoa lääkkehoidosta ja kouluttaa muuta hoitohenkilökuntaa. Anestesiahoitajan tulee osata laskea potilaan perioperatiivisen hoitovaiheen aikainen nestetasapaino ja nestekorvaukset. Hän hallitsee verivalmisteiden käytön, vuodon korvausperiaatteet ja niiden dokumentoinnin.

Anestesiahoitaja hallitsee lääke- ja nestehoidon toteutuksen lääkärin antamien ohjeiden mukaan.

6. Anestesiahoitaja osaa tulkita sekä potilaasta havainnoimalla saatua että potilasvalvontalaitteiden tuottamaa tietoa. Hän pystyy toimimaan tarkoituksenmukaisesti saamansa tiedon perusteella ja osaa myös ennakoita tilanteita.

Anestesiahoitaja osaa käyttää eri valvonta- ja anestesia-laitteita ja hän hallitsee vaativan invasiivisen monitoroinnin. Anestesiahoitaja tulkitsee laitteiden tuottamaa tietoa ja osaa suhteuttaa sen potilaan kokonaistilanteeseen. Anestesiahoitaja osaa tarkkailla ja arvioida potilaan tilaa ilman valvontalaitteita. Hän osaa itsenäisesti arvioida havainnoimalla saamaansa tietoa ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

7. Anestesia sairaanhoitaja hallitsee eri anestesia muodot ja niiden vaikutukset elimistöön.

Anestesia sairaanhoitaja tuntee eri anestesia muodot; niiden edut, haitat, vasta-aiheet sekä riskit ja pystyy hyödyntämään tätä tietoa työssään. Anestesia sairaanhoitaja tunnistaa potilaan tilan ja toimenpiteen asettamat vaatimukset anestesia lla. Anestesia sairaanhoitaja osaa varautua potilaalle soveltuvaan anestesia muotoon.

8. Anestesia sairaanhoitaja tunnistaa, kirjaa ja raportoi anestesia toimintaan liittyvät laatu poikkeamat ja haittatapahtumat sekä hallitsee niiden hoidon. Hän osaa Käypä Hoito -suosituksen mukaisen perus- ja tehoelvytyksen. Hän tunnistaa elvytystarpeen ja käynnistää tarvittavat elvytystoimenpiteet.

Anestesia sairaanhoitaja ymmärtää tarkan ja totuudenmukaisen kirjaamisen ja raportoinnin merkityksen.

Anestesia sairaanhoitaja tunnistaa potilaan voinnissa tapahtuvat muutokset ja osaa suhteuttaa ne potilaan tilanteeseen. Hän tietää mitattavien suureiden normaaliarvot ja osaa ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen tasapainottamiseksi. Anestesia sairaanhoitajan antaman hoidon lähtökohtana ovat potilaan yksilölliset tarpeet ja ominaisuudet.

9. Anestesia sairaanhoitaja huolehtii potilaan hyvinvoinnista perioperatiivisen hoitovaiheen aikana.

Anestesia sairaanhoitaja osaa toteuttaa toimenpiteen kannalta tarkoituksenmukaisen, mutta potilaalle turvallisen toimenpideasennon yhteistyössä muun tiimin kanssa. Hän huolehtii potilaan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta sekä intimitteettisuojusta koko perioperatiivisen vaiheen ajan.

10. Anestesia sairaanhoitaja toteuttaa itsenäisesti postoperatiivista hoitoa ja valvontaa lääkärin antamien ohjeiden puitteissa.

Postoperatiivisessa hoitovaiheessa anestesia sairaanhoitaja hallitsee samanaikaisesti useamman potilaan elintoimintojen tarkkailun, tukemisen, hoitamisen, kirjaamisen ja ohjaamisen, huomioiden kuitenkin kunkin potilaan yksilölliset tarpeet. Anestesia sairaanhoitaja osaa ennakoida ja ehkäistä potilaan tilassa tapahtuvia ei toivottuja muutoksia. Hän osaa toimia tilanteen vaatimalla tavalla ja ymmärtää pyytää apua tilanteen niin vaatiessa.

11. Anestesia sairaanhoitaja arvioi potilaan kipua sekä tuntee kivunhoidossa käytettävät menetelmät.

Anestesia sairaanhoitaja tuntee kipumittarit ja niiden käytön sekä hallitsee kivunhoidossa käytettävät lääkkeet ja hoitomenetelmät. Hän osaa arvioida ja seurata kivun voimakkuutta, laatua, luonnetta ja ajallisuutta sekä toimia saamiensa tietojen perusteella.

12. Anestesiahoitaja ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan.

Anestesiahoitaja koulutuu aktiivisesti ja käyttää osaavasti ja harkiten omaksumaansa tietoa niin potilashoidossa kuin kouluttaessaan ja ohjattaessaan potilaita, kollegojaan sekä muita sidosryhmiä. Anestesiahoitaja toimii moniammatillisen työryhmän jäsenenä ja pystyy toimimaan kaikissa tilanteissa potilaan parhaan mahdollisen hoidon varmistamiseksi.

13. Anestesiahoitaja toimii eettisesti ja lainopillisesti oikein.

Anestesiahoitajan työtä ohjaa Suomen terveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö, asetukset ja viranomaisten ohjeistukset. Anestesiakertomus on juridinen asiakirja, johon anestesiahoitaja kirjaa potilaan hoitoprosessin niin, että siitä pystyy toteamaan potilaan saaman hoidon sekä päätöksiin johtaneet tapahtumat. Anestesiahoitaja tuntee oman organisaationsa ja työyksikkönsä eettiset lähtökohdat sekä hoitotyön arvot, joita hän noudattaa ja kunnioittaa jokapäiväisessä toiminnassaan.